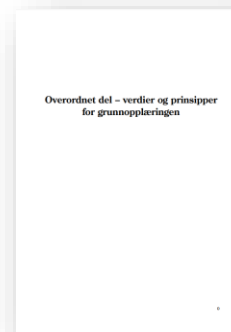
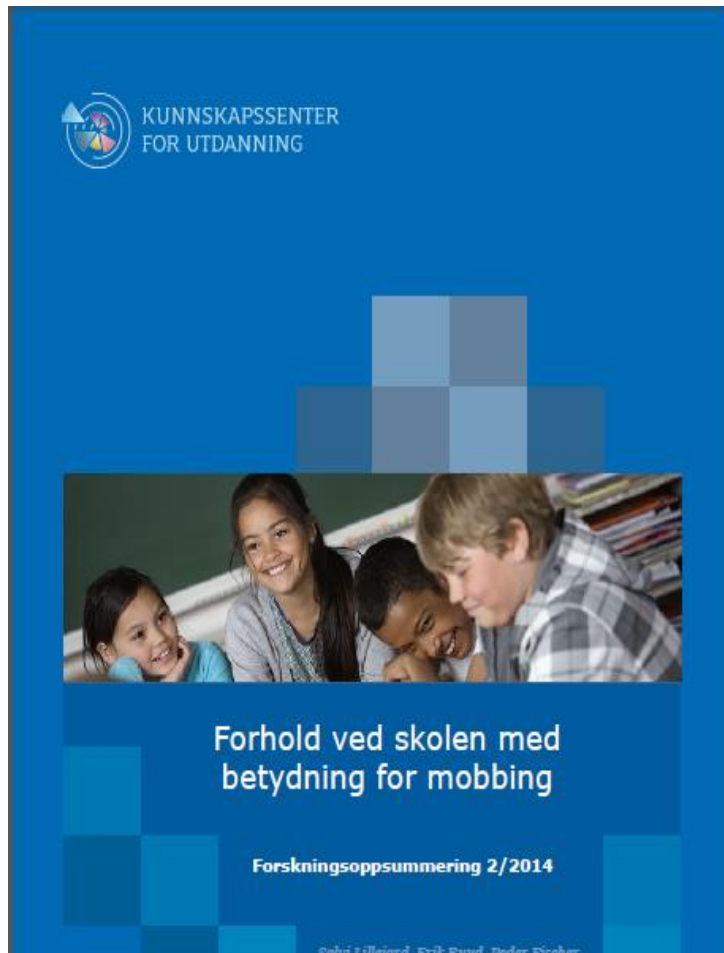

Inkluderende barnehage- og skolemiljø

- Inkludering i styringsdokumentene, en felles retning for tilhørighet og innenforskap.

”Skolene må arbeide målrettet med strukturer og mekanismer som kan fungere inkluderende.”

- All læring og all atferd skjer i en kontekst. For å endre/forbedre situasjonen må vi endre en eller flere faktorer i kontekst.

For å hjelpe den enkelte må vi også jobbe med helheten han/hun er en del av....

....gjøre noe med den konteksten som skaper, utløser og vedlikeholder eventuelle utfordringer

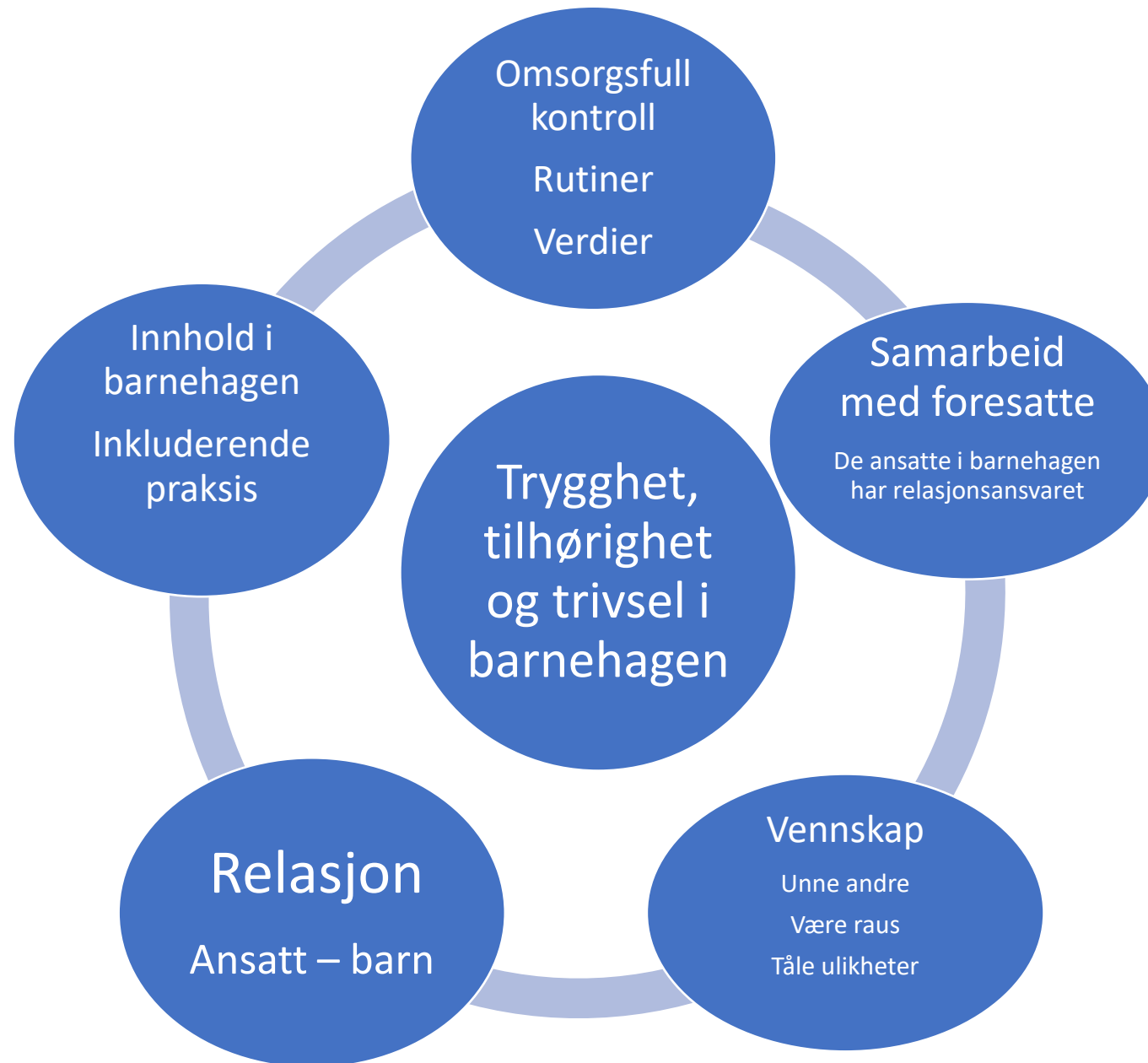
.....fra «Hva gjør vi med...»

til «Hvordan kan vi forstå dette», «Hva kan dette henge sammen med»

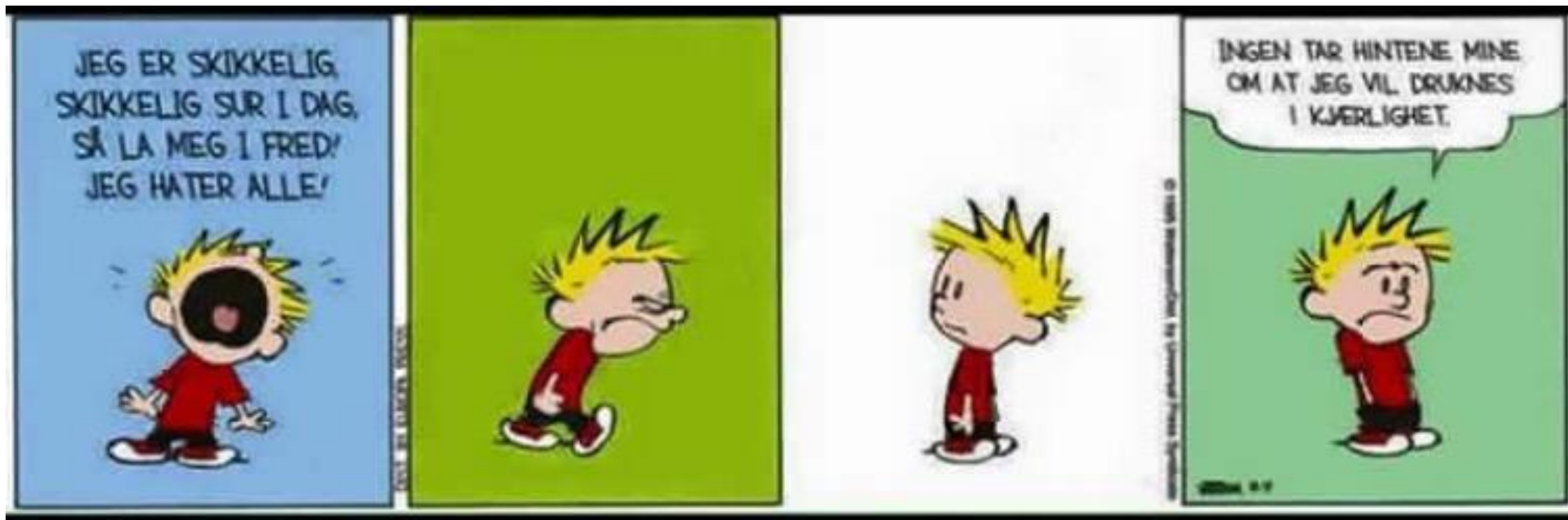

Idag

- Hvordan lede gruppa og den enkelte i et trygt og godt barnehage/skolemiljø for barn/elever og ansatte?
- Hvordan kan barnets/elevens «stemme» sette retning for arbeidet?

Øke motivasjon for samarbeid med oss

(Skaalvik s 20)

- Tidligere erfaringer med tilsvarende oppgaver (mestringstro)
- Observere at andre greier
- Oppmuntring fra signifikante voksne (tillit)
- Fysiologiske reaksjoner

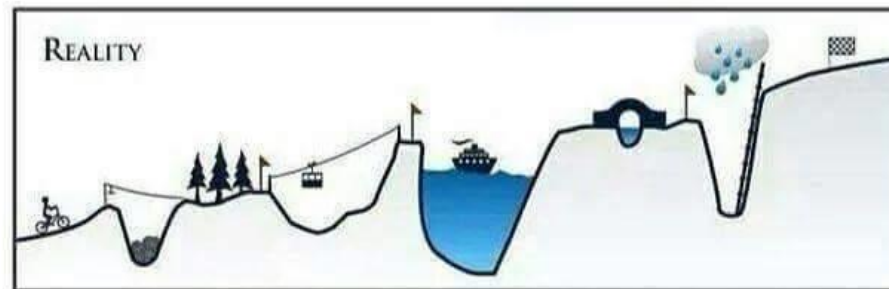
..mange brikker er med.....

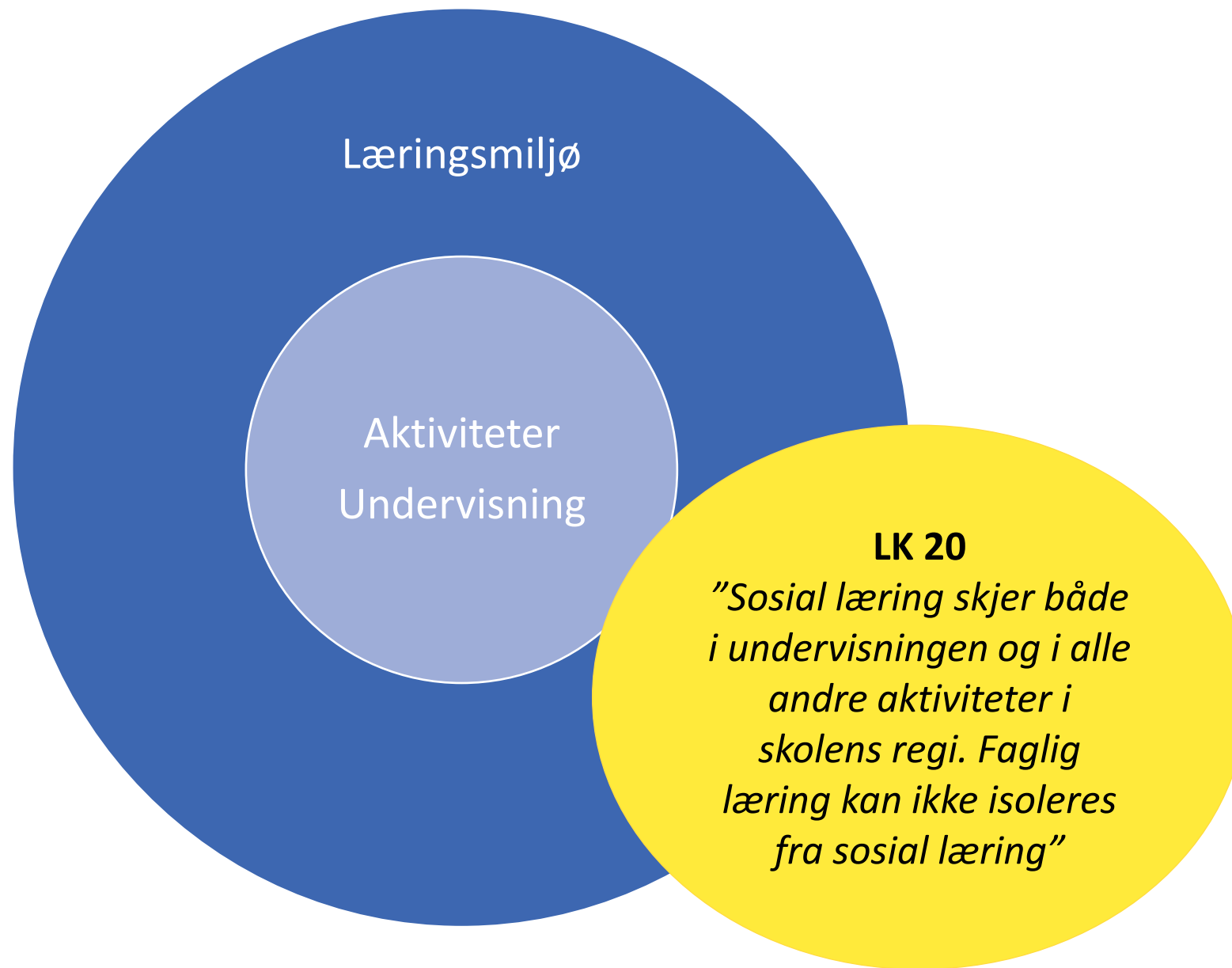

Bergkastet, stormøte utdanningsforbundet
nov 2023

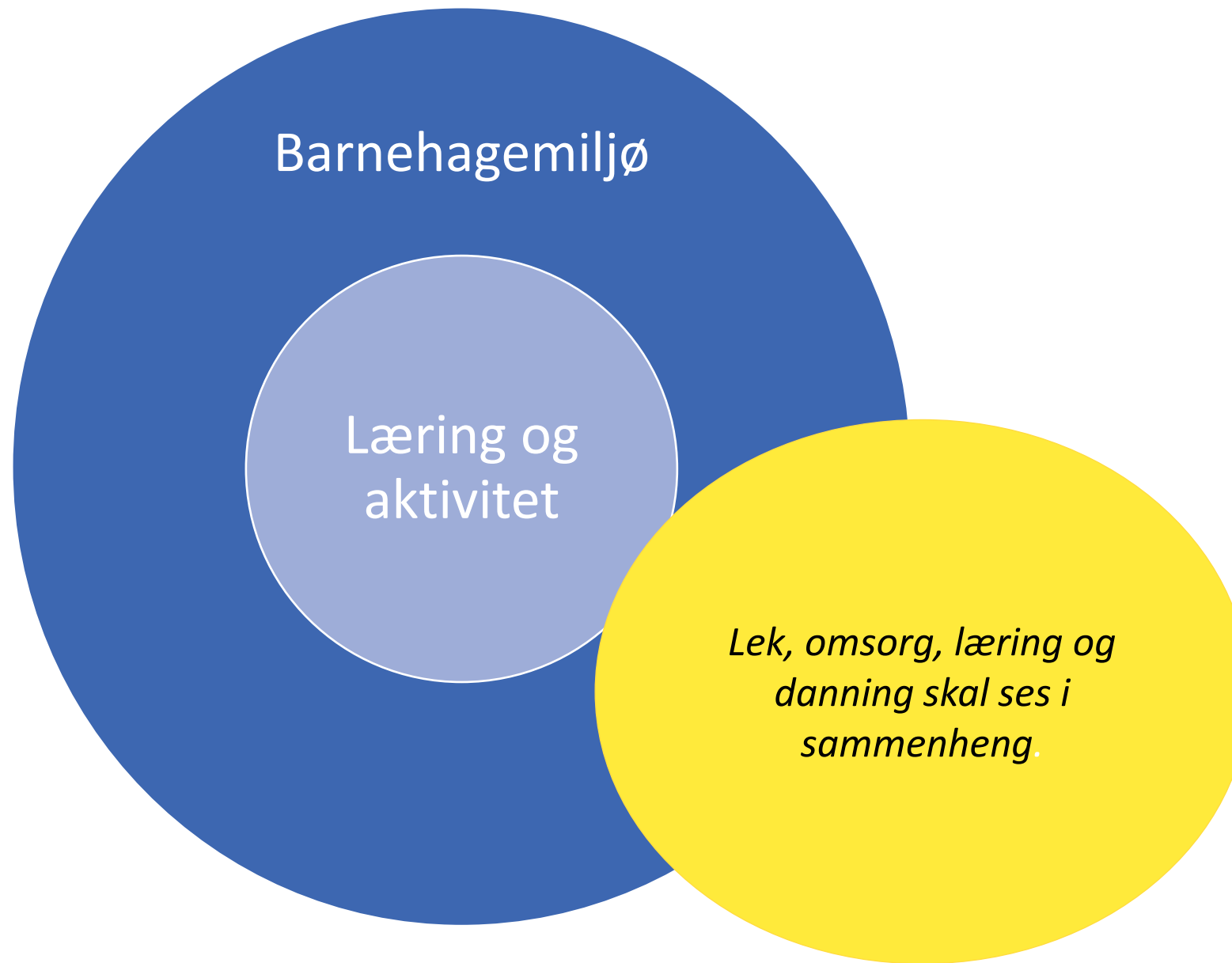
Hva er kompetanse?

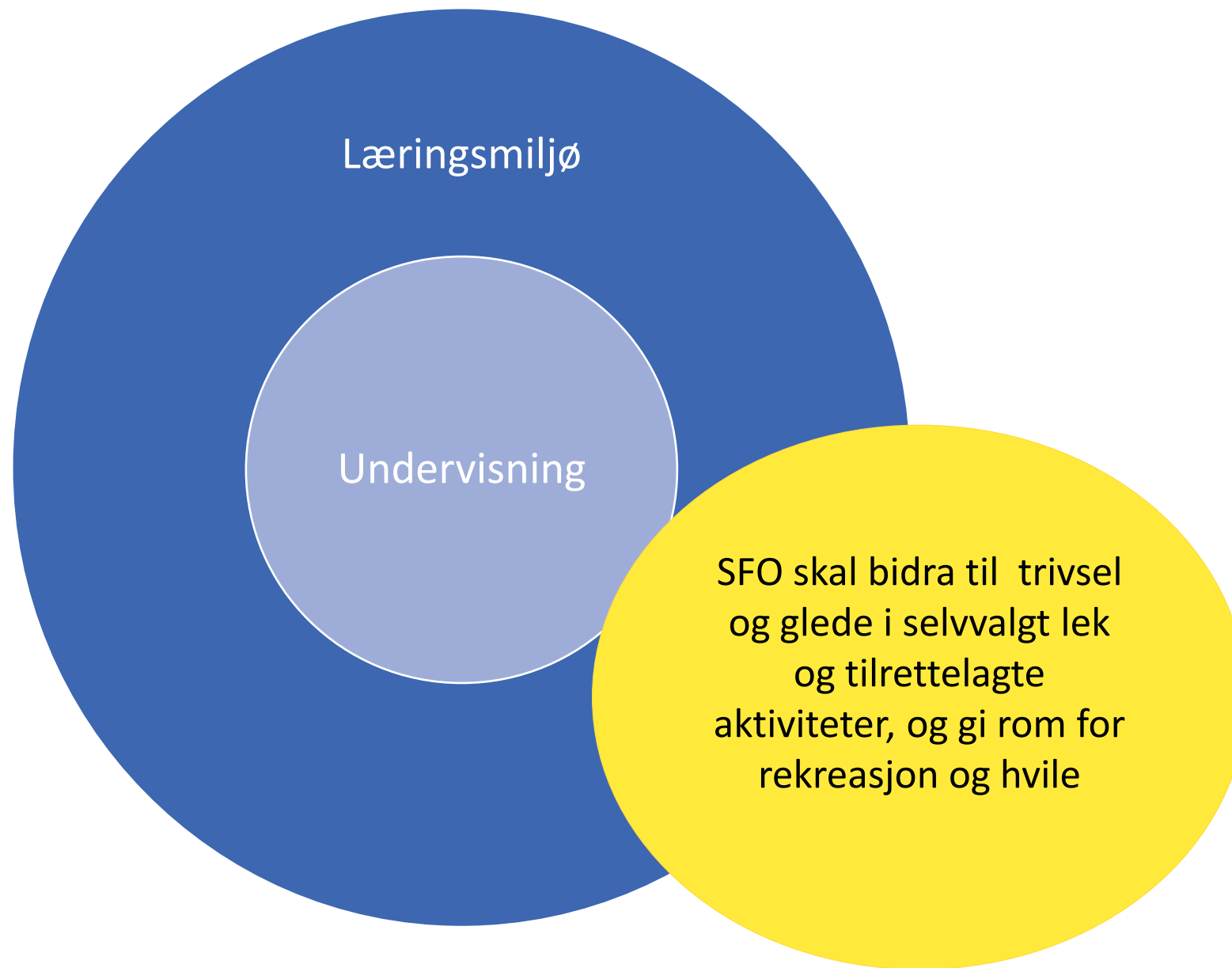
- Kompetanse handler om "å være i stand til".
- .....
- Kompetanse er ikke en egenskap, men må sees i forhold til situasjoner, mål og krav.
- Kompetanse egner seg ikke så godt for lagring, men får verdi gjennom å bli brukt.
- Byggesteinene i kompetanse er kunnskaper, ferdigheter, evner og holdninger.
- Kunnskaper er ofte overfokusert i kompetansearbeid, mens holdninger er underfokusert.
- Den mest verdifulle kompetansen er "taus", dvs. vanskelig å måle og sette ord på.
- .....

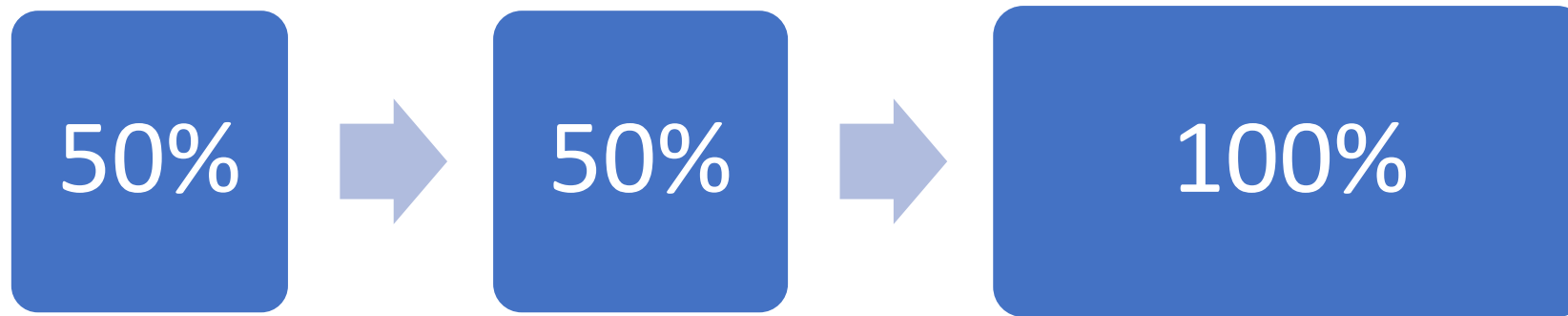

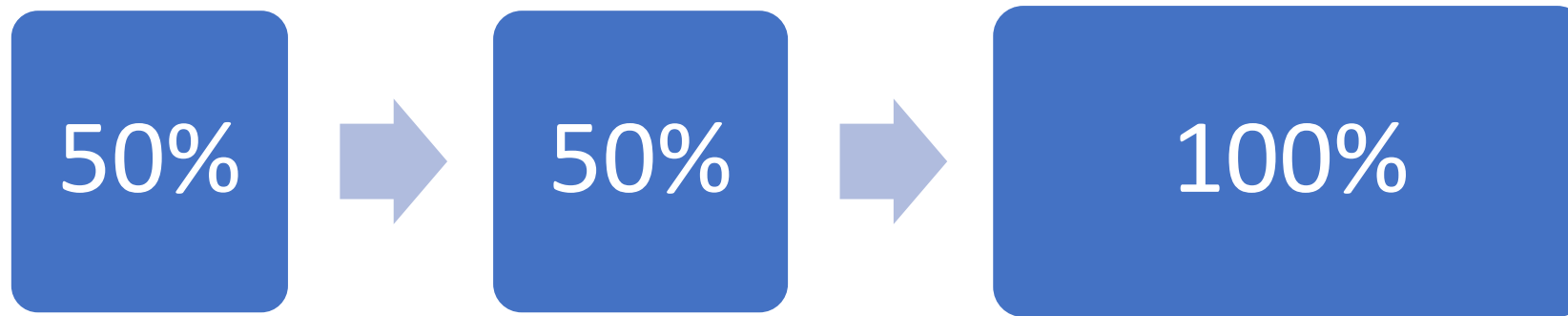

Risikovurdere og planlegge for aktivitet

Faglig, kognitiv, sosial og emosjonell læring kan ikke isoleres fra hverandre

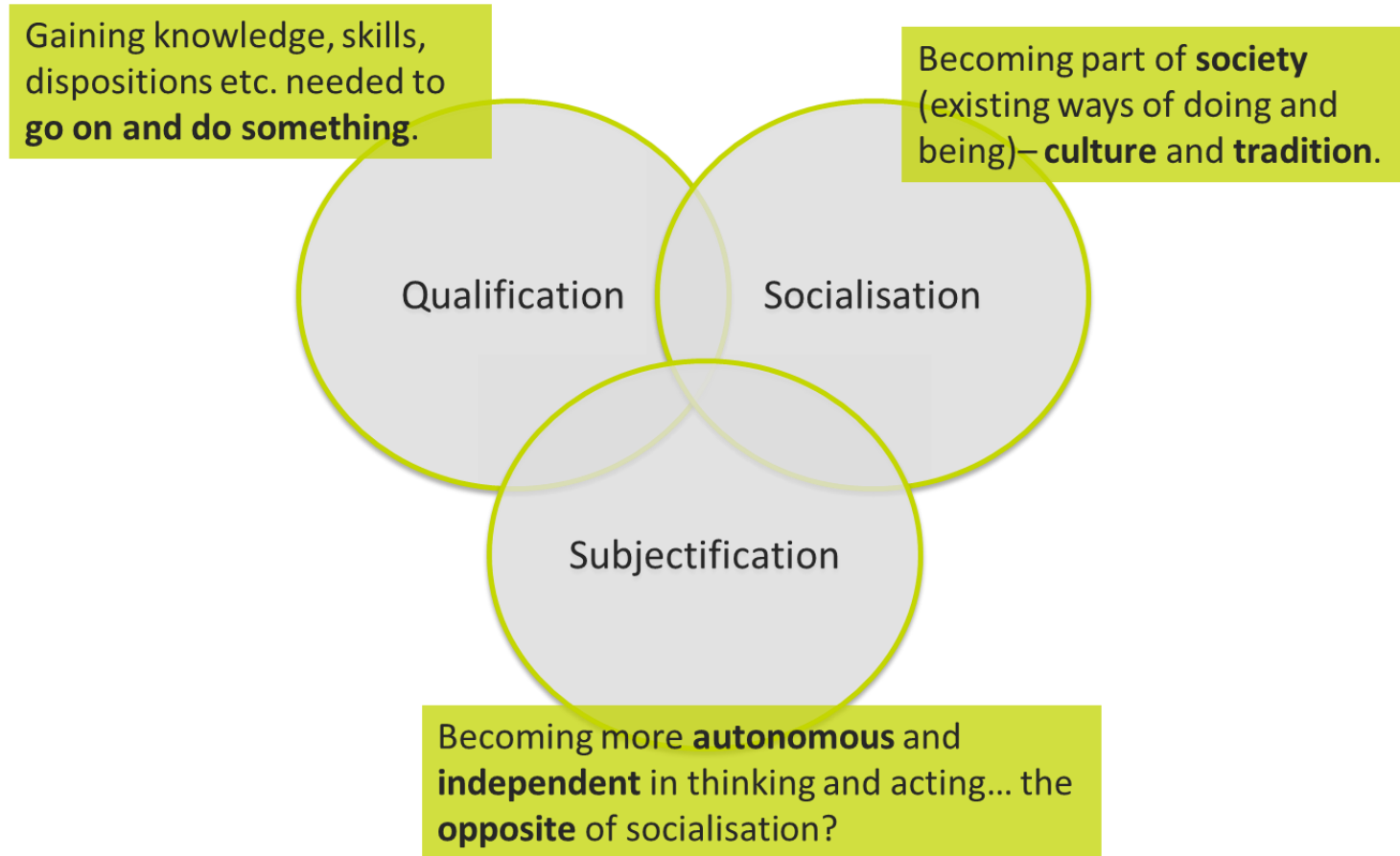
Læring og medlæring

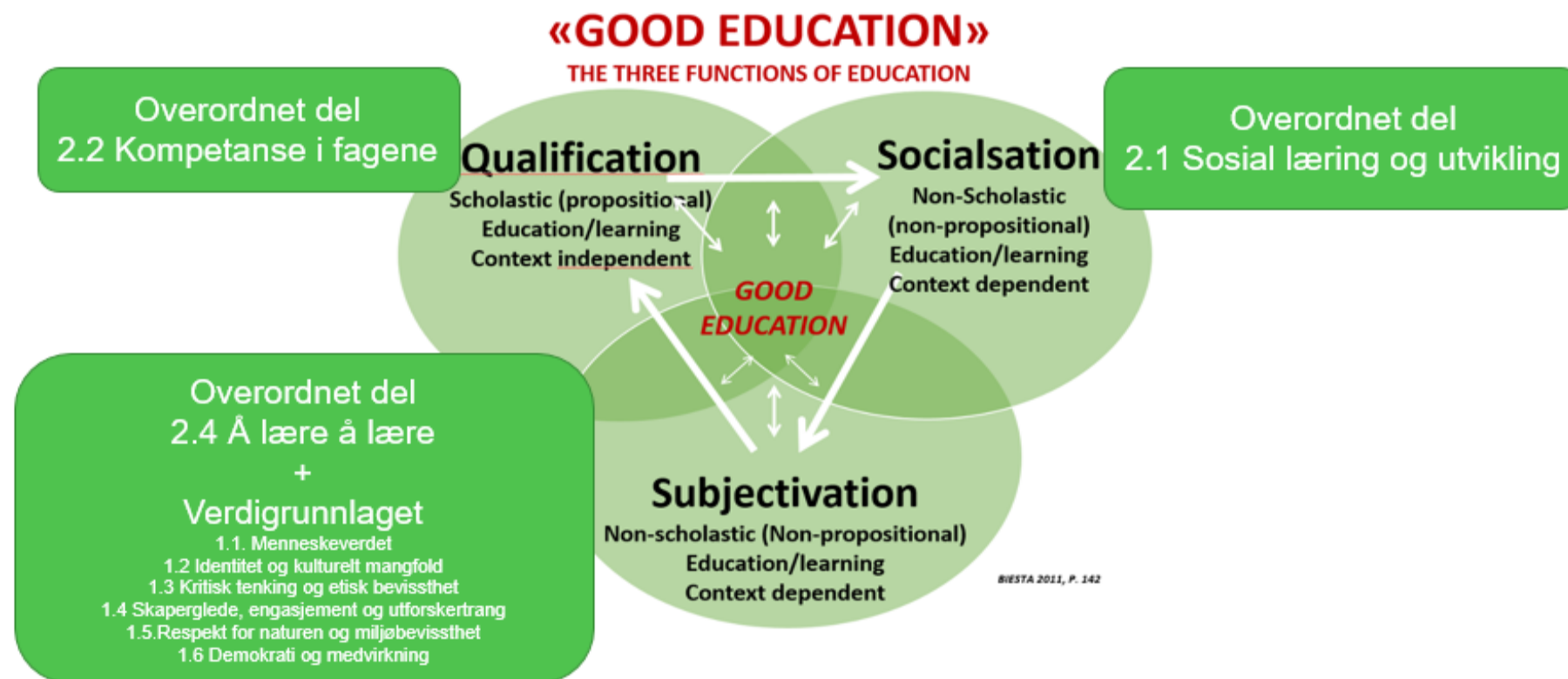

Faglig, kognitiv, sosial og emosjonell læring kan ikke isoleres fra hverandre

Hva trenger barna/elevne i fremtiden?

(G.Biesta)

Frafall i videregående opplæring

- I utdanningssektoren er det mange voksne med ansvar for eleven, og deres arbeidsoppgaver er ikke alltid like godt koordinert.
- Derfor er det viktig at tiltak som settes i gang på skolen gir et konsistent budskap til elevene om at **hele skolen står samlet bak ønsket om at eleven skal lykkes**, det vil si fullføre og bestå.
- **Aller viktigst er det kanskje å forstå tiltak mot frafall som omsorgstiltak.**

Kunnskapssenteret for utdanning 2015

Samarbeide? Hjelp?

*«Jeg skal rydde opp,
men jeg glemmer det da»*

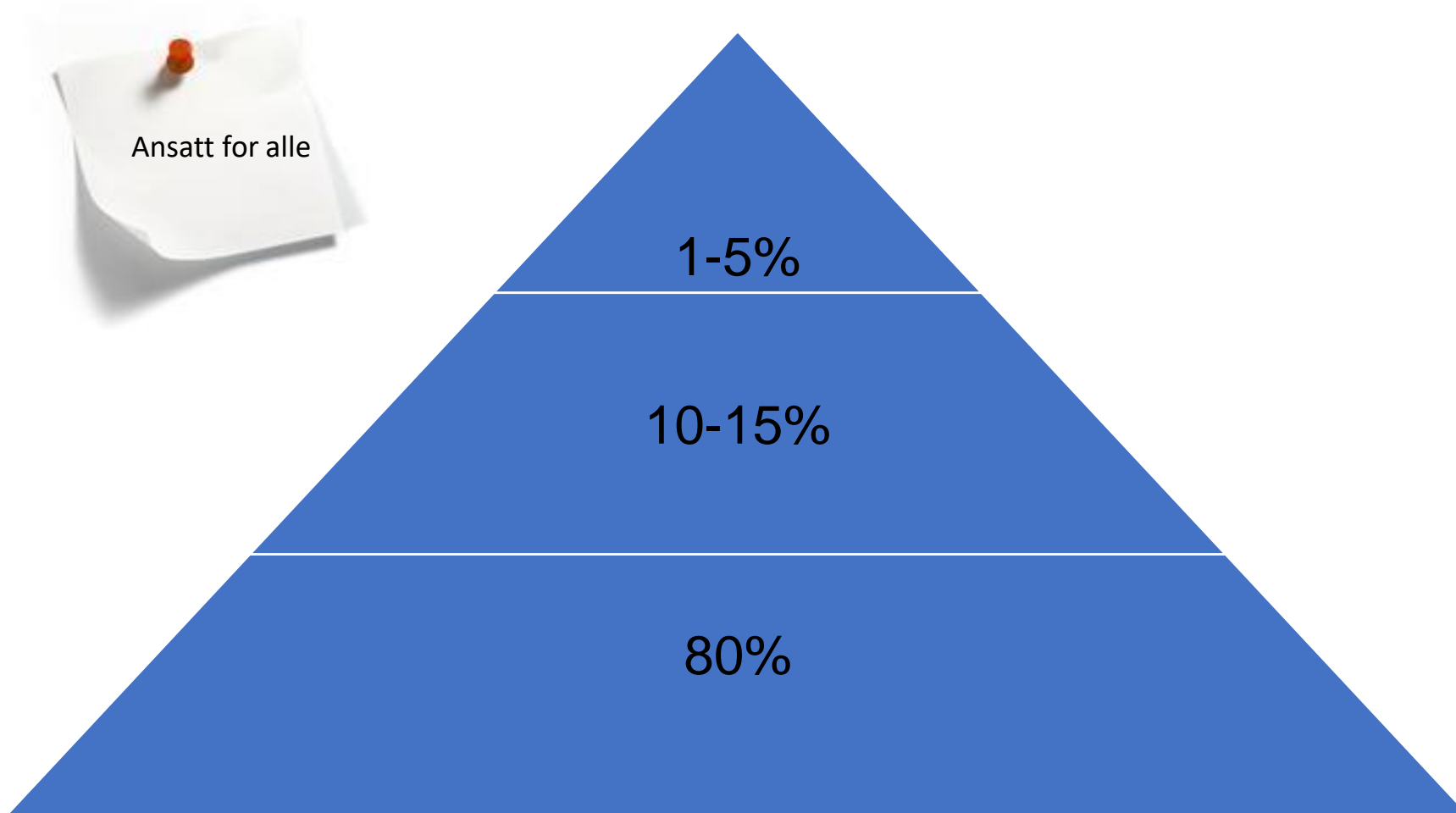

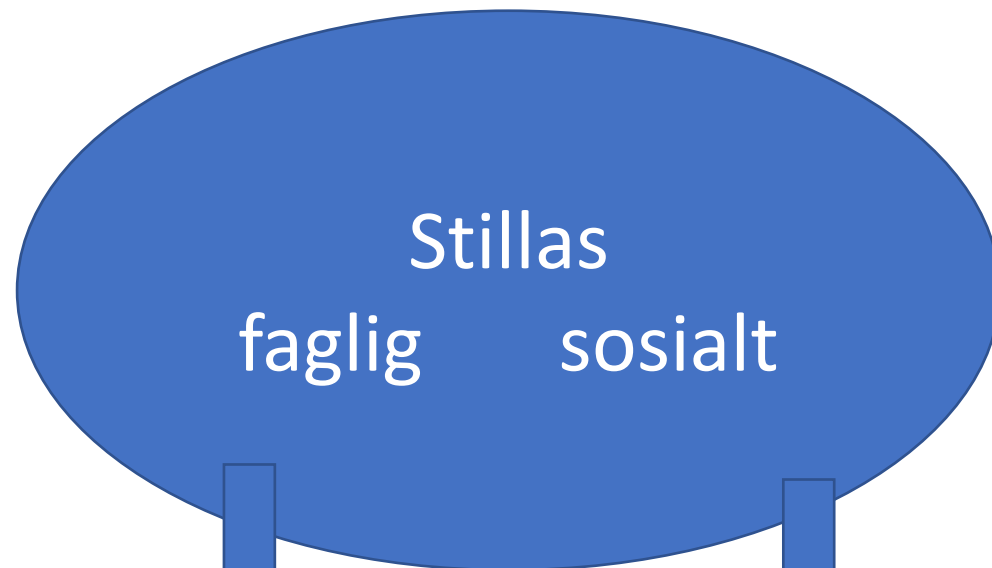
*«De sa: Hvor vanskelig kan det
være å hente en bok i et skap?»*

Gutt 17

En «vanlig» gruppe

Hvilke elever er det vanskeligst å etablere en god relasjon til?

(Drugli) Lærere svarer i intervju:

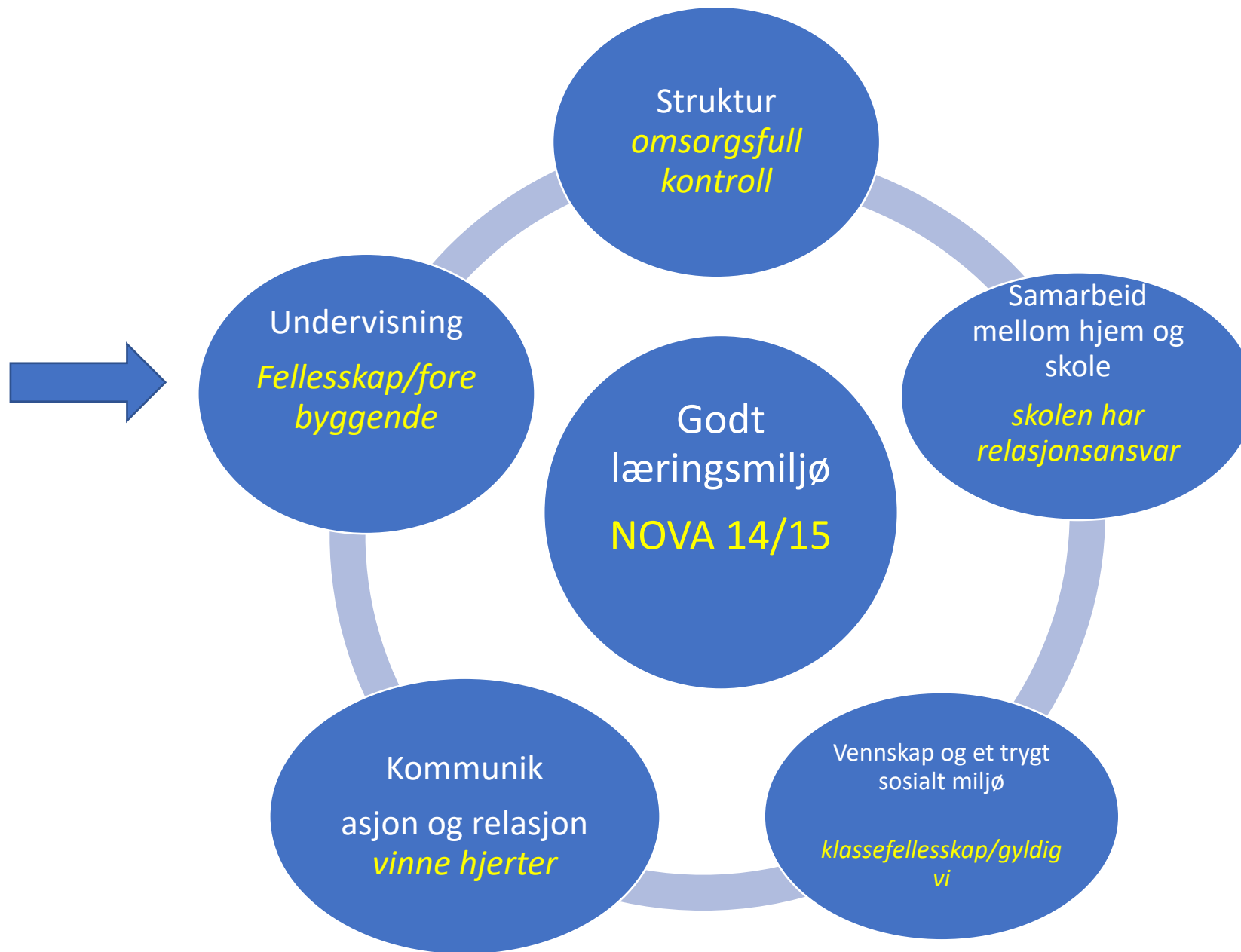
Elever og barn med samspillsvansker:

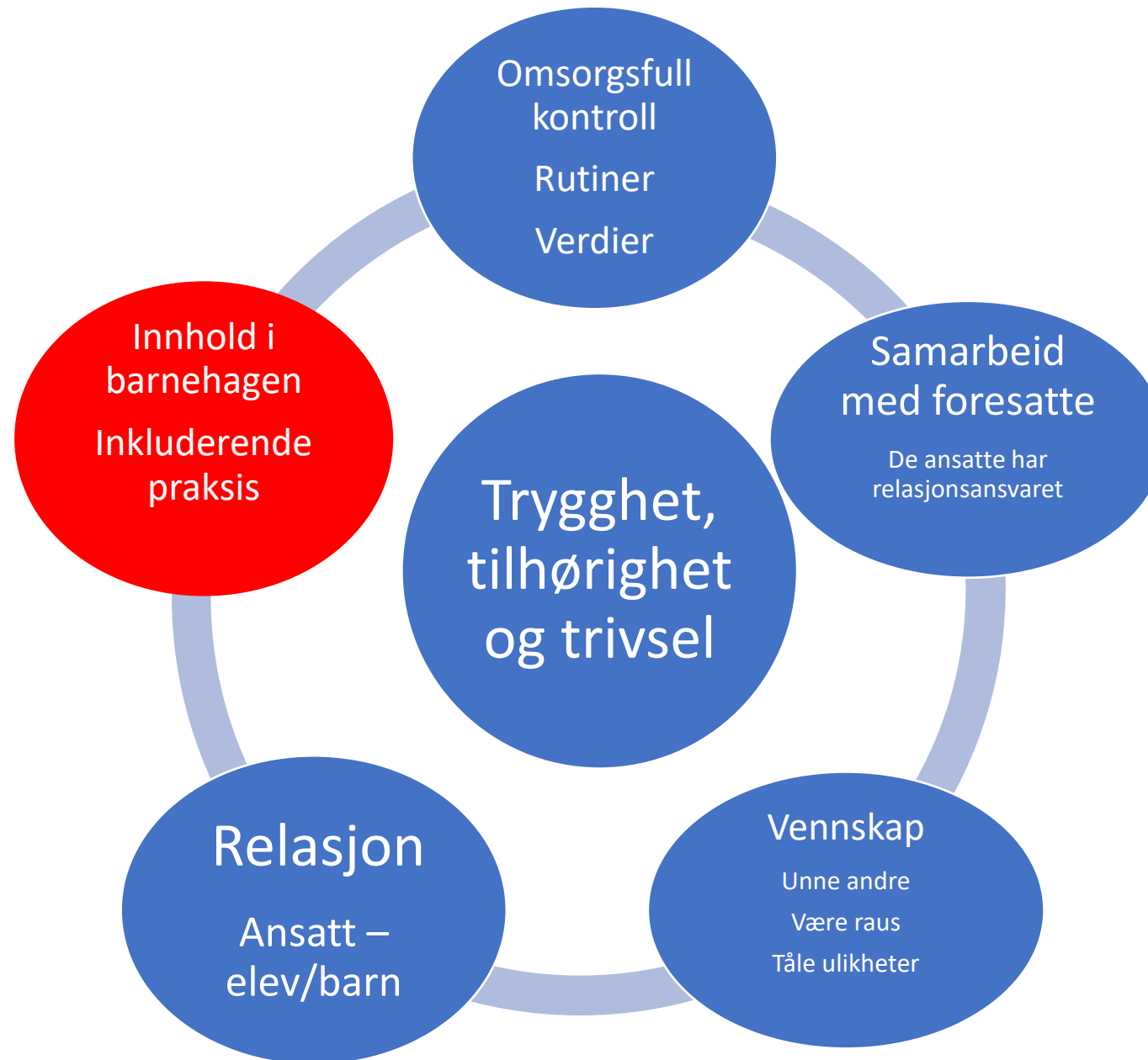
- ...utagerende, provoserer, hører ikke etter, ikke respekt for skolen/lærer...

Elever og barn med internaliserte vansker:

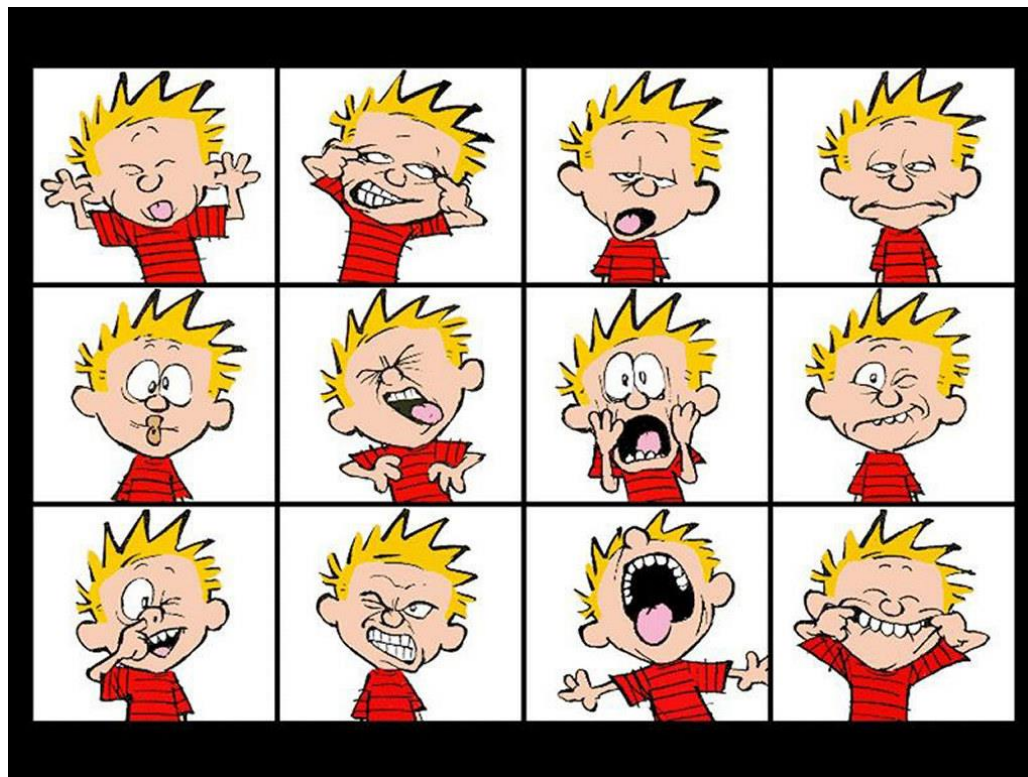
- ...trekker seg unna kontakt, som ikke byr på seg selv, som er vanskelige å nå inn til

Stemmer med funn fra internasjonale og nasjonale studier

RELEVANS

- Lærere stiller ofte faktaspørsmål og velger spørsmål elever kan svare riktig eller galt på innen akseptert tid
- 70% av svarene er kortere enn 5 sekunder og inneholder færre enn 3 ord
- Mange elever lar være å tenke fordi de vet svaret kommer fra andre elever innen kort tid

Black og William

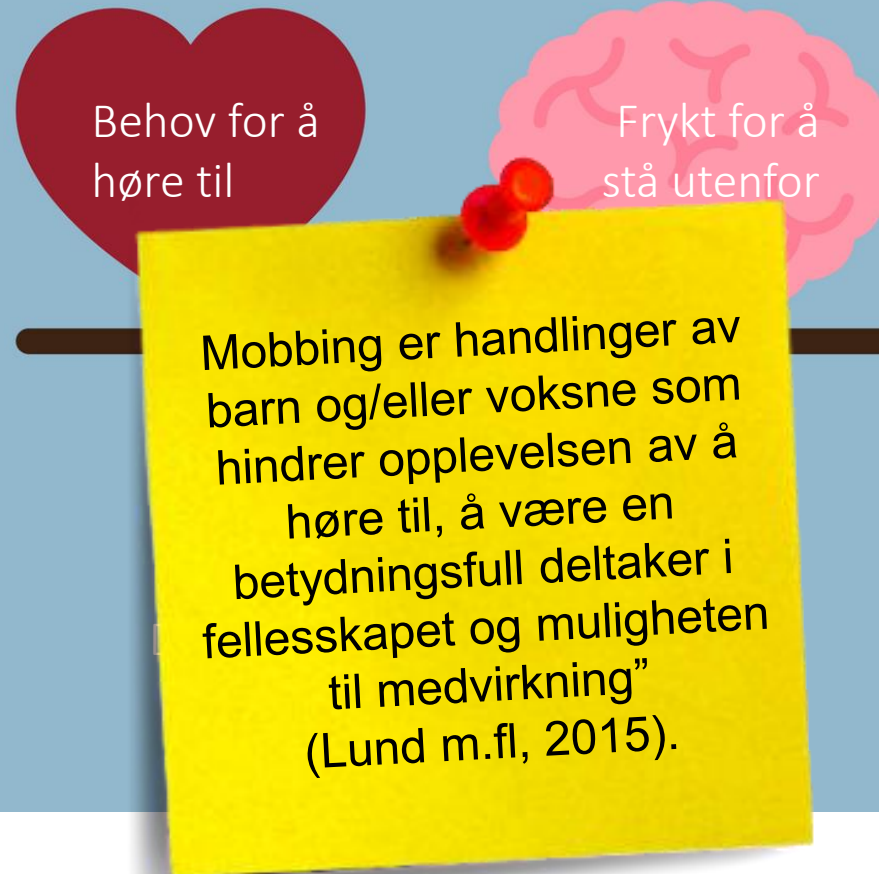
«Foreldrekoden» A-magasinet uke 32,2020

For å få lyst til å lykkes må det
kjennes som om det er mulig å
lykkes. Det er motivasjonens
kjerne.

Hedvig Montgomery

UTLØSENDE OG OPPRETTTHOLDENDE FAKTORER: SKJØRE RELASJONER + MANGEL PÅ MENING(Owren)

Rike spørsmål og inkluderende undervisning

Hva ser du...?

Hva tror du...?

Hva mener vi med...?

Kan du forklare det på en annen måte...?

Kan du komme på andre eksempler...?

Hva må vi ha med her?

Hvorfor er den god?

Hvorfor er det viktig?

Hva er forskjell på...?

Når får vi bruk for det?

Har du hørt om andre...?

LK 20

- Reflektere
- Argumentere
- Diskutere
- Begrunne valg muntlig

Rammeplanen

Barna skal få oppleve at det finnes mange måter å tenke, handle og leve på. Samtidig skal barnehagen gi felles erfaringer og synliggjøre verdien av fellesskap. Barnehagen skal vise hvordan alle kan lære av hverandre...

Støttende stillas og «billige inngangsbilletter»

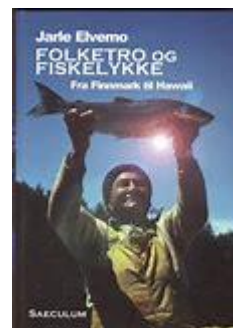

Spørsmål

Dersom du kunne velge, ville du vært like liten som en mariehøne eller like stor som en løve?
Hvorfor?

Tablå –hva har skjedd?

Hva ser du ?

- Stikkord/setninger (5 min)

Påstander/ hypoteser

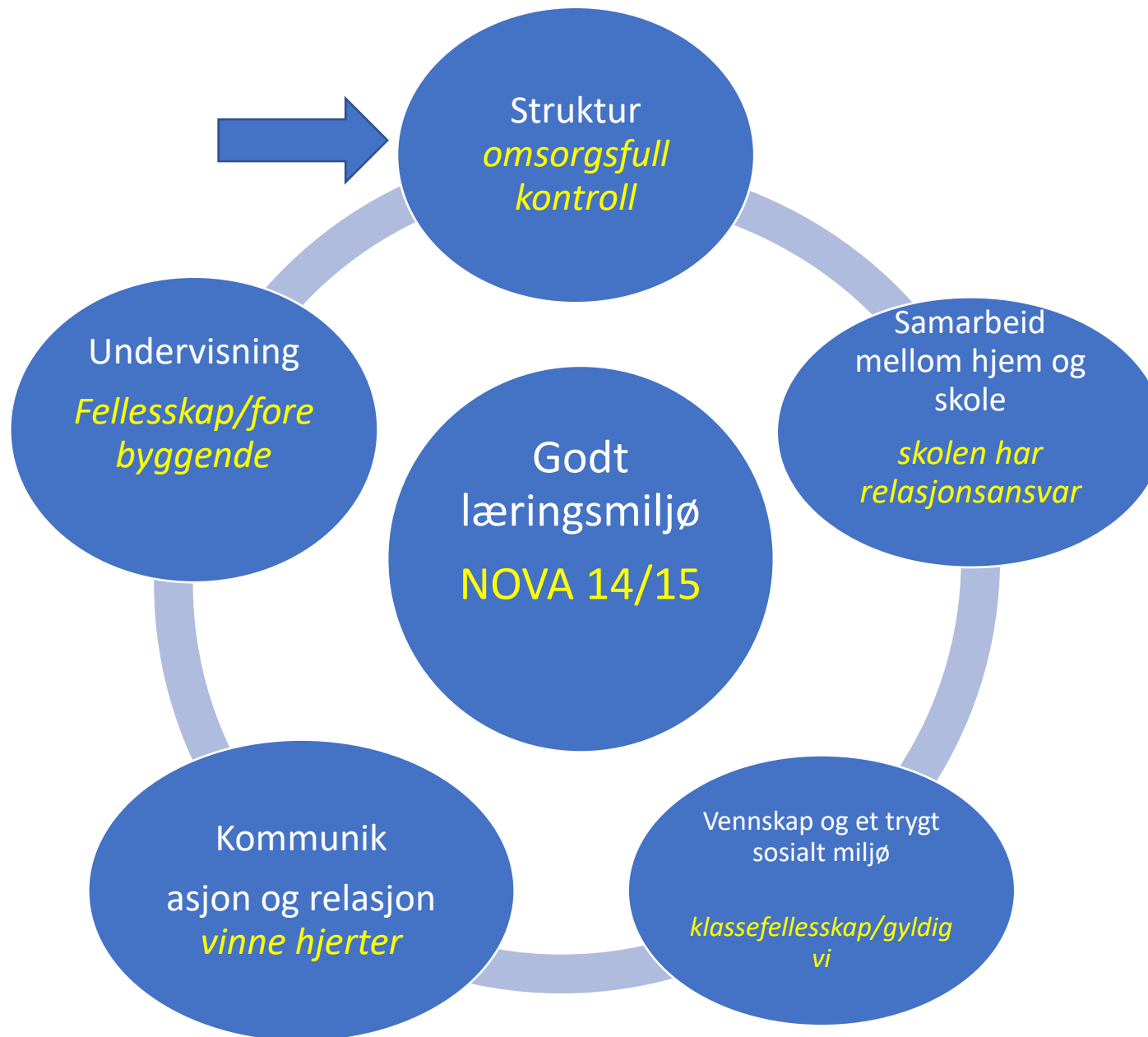
Gjenfortelle

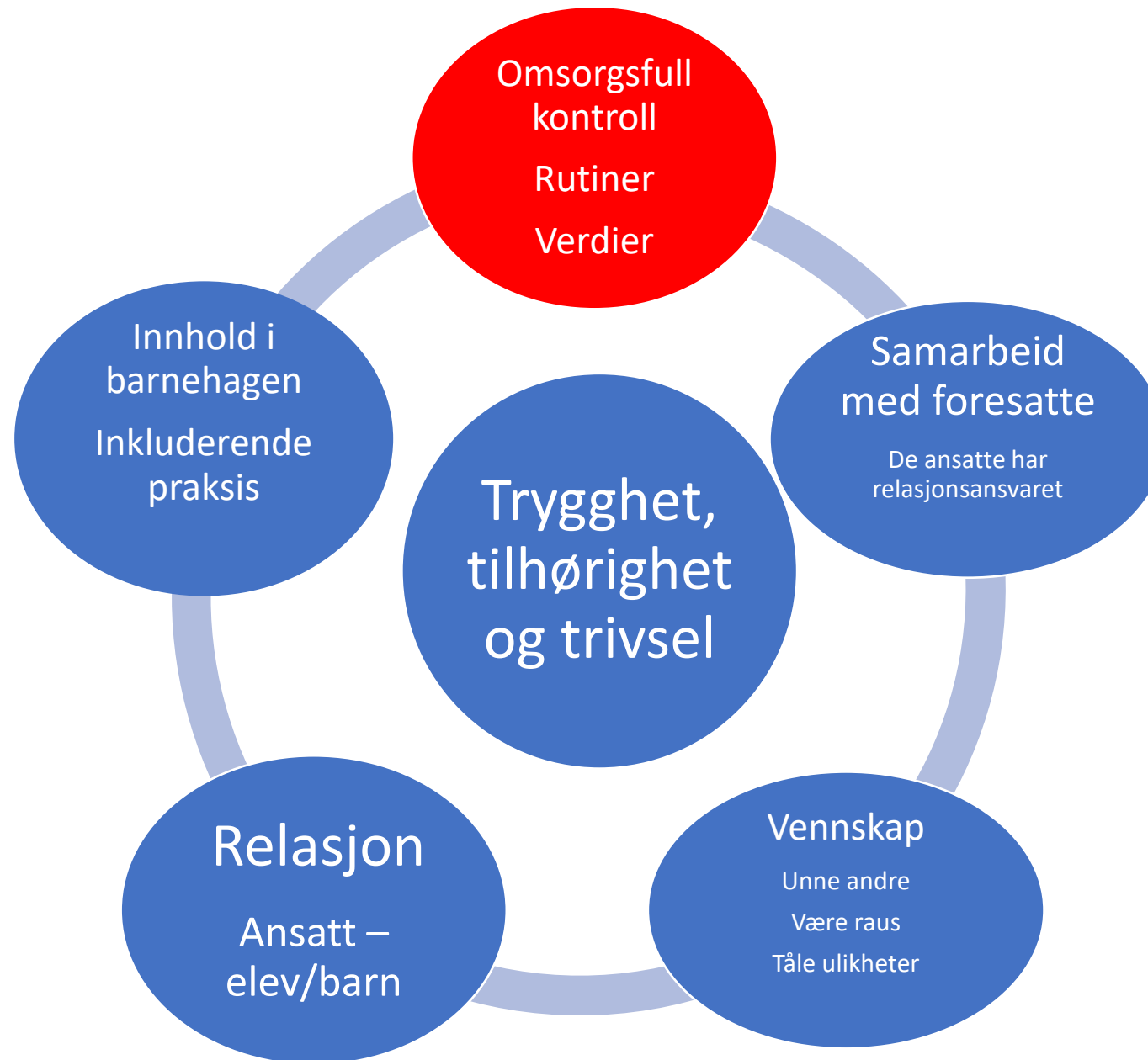

Førforståelse og relevans

- Hva kan vi om verdensrommet?
- Hva har vi lyst å lære om verdensrommet?
- Hvorfor er det lurt å kunne noe om verdensrommet?

Omsorgsfull kontroll

Dialog om
verdier

Synliggjøre
støtte/samarbeid

Hvilke verdier?

- Hvordan ønsker vi at barna/elevne skal ha det med hverandre og med voksne?
- Hvilke lærer/ansatthandlinger kan bringe oss i riktig retning.

Dialog om verdier og forventninger

- Hva er viktig for at du skal oppleve det trygt i gruppa?
- Hva skal til for at du skal lære mest mulig?

Gruppeoppgave

- Hvordan kan skolen bli trygg for dere i **timen**?
- Hvordan kan skolen bli trygg for dere i **friminuttene**?
- Hvordan kan skolen bli trygg for dere på **skoleveien**?
- Hvordan kan skolen bli trygg for dere i **korridorene**?
- Hvordan kan skolen bli trygg for dere i **storefri**?

- Innspill synliggjøres
- 3-6 regler/**verdier** knyttet opp mot;
- **sosialt samvær,**
- **orden**

1. **Vi sier hyggelige ting til hverandre**
2. **Vi samarbeider om å lære**
3. Vi kommer tidsnok
4. **Vi samarbeider om å holde orden.**

KLASSEREGLER

- ① Vi er hyggelige og inkluderende med hverandre.
- ② Vi har arbeidsro i klasserommet.
- ③ Vi holder klasserommet ryddig og fint.
- ④ Vi tar imot beskjeder og rekker opp hånda hvis vi lurar på noe.
- ⑤ Vi har det gøy når vi lærer.

*Ikke til å
misforstå!*

Våre verdier

Vi holder det
ryddig og pent i
klasserommet

TIPS!

- Renske, ryddig.
- Rydde etter deg.
- Ta med deg alle dine ting.
- Legge bøkene i hylla eller bokhylla.
- Sette opp skolen når skoledagen er ferdig.
- Ikke skrive på puslener.
- I gyms og bål er det fint å være i orden og rydde opp etter.

Vi respekterer
hverandres
kropper og ting

TIPS!

- Ha med deg alle dine ting, så du ikke trenger å låne av andre.
- Spørke om andres helse og om du gjør noe med dem.
- Ha med deg alle dine ting, så du ikke trenger å låne av andre.
- Spørke om du låner ting av andre.
- Ha med deg alle dine ting, så du ikke trenger å låne av andre.
- Ha med deg alle dine ting, så du ikke trenger å låne av andre.

Vi tar vare på
og støtter
hverandre

TIPS!

- Spørke om hvordan du kan hjelpe.
- Ha med deg alle dine ting, så du ikke trenger å låne av andre.
- Spørke om du låner ting av andre.
- Ha med deg alle dine ting, så du ikke trenger å låne av andre.
- Ha med deg alle dine ting, så du ikke trenger å låne av andre.
- Ha med deg alle dine ting, så du ikke trenger å låne av andre.

Vi er engasjerte
og aktive i
timene

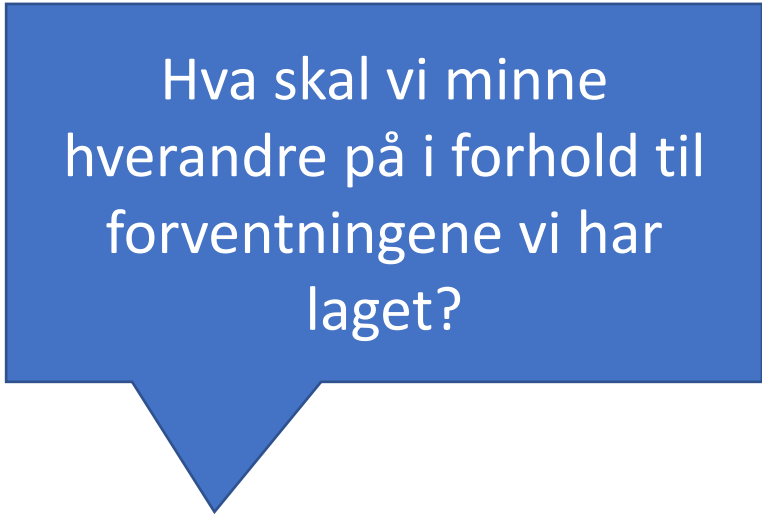
TIPS!

- Spør om ting du kan hjelpe.
- Ha med deg alle dine ting, så du ikke trenger å låne av andre.
- Spørke om du låner ting av andre.
- Ha med deg alle dine ting, så du ikke trenger å låne av andre.
- Ha med deg alle dine ting, så du ikke trenger å låne av andre.
- Ha med deg alle dine ting, så du ikke trenger å låne av andre.

Behov for påminnelser.....

- Vis hva forventningen består i..
- Elevene bør være med på å gi gode råd;

TIPS FOR Å LYKKES

Hva skal vi minne
hverandre på i forhold til
forventningene vi har
laget?

Vi er engasjerte
og aktive i
timene

TIPS!

- Spør om ting du lurer på.
- Del meningene dine.
- Husk at det alltid er positivt å delta i timene.
- Hvis du sier noe i klassen, hjelper du andre til å tørre og gjøre det samme.
- Vis læreren at du følger med ved å nikke eller smile.

Vi respekterer
hverandres
kropper og ting

TIPS!

- Ha med det du trenger selv, så du ikke trenger å låne av andre.
- Sjekke at andre samtykker før du gjør noe mot dem.
- Høre når noen sier «nei» eller «stopp».
- Se på kroppsspråket til andre.
- Spørre før du låner ting av andre.
- Hvis du finner andres ting på feil sted, så gi det til dem.
- Være forsiktig med ting du låner av andre.

«Gullparagrafen»

Alle elever har rett til et godt og trygt skolemiljø som fremmer helse, trivsel og læring, og skolene skal ha nulltoleranse mot krenkelser som mobbing, vold, diskriminering og trakassering. Skolene skal arbeide **kontinuerlig** for å sikre gode og trygge skolemiljøer.

(Opplæringslova kapittel 9A)

«Gullparagrafen»

«Barnehagen skal forebygge tilfeller hvor barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø ved å arbeide **kontinuerlig** med å fremme helsen, trivselen, leken og læringen til barna.»

(Barnehageloven, kapittel 8, § 41)

"Liker du meg?"

Elevenes/barnets **opplevelse** av oss er avgjørende for graden av innflytelse vi har på deres læring og utvikling

n

«Jeg får til, jeg kan lære og delta»

«Noen liker meg ,passer på
meg, hjelper meg og
tåler meg»

«Jeg er betydningsfull for noen
andre, og noen andre betyr noe for
meg»

Takk for meg!

***Trygt og godt skolemiljø
Inkludering faglig og sosialt***

Gyldendal 2019

***Mobbeforebygging i et fellesskaps-
perspektiv. Nye stemmer i praksis***

Kommuneforlaget 2021

i.bergkastet@gmail.com

